

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA 2013. GODINU I
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

GRAWE OSIGURANJE A.D. BANJA LUKA

FEBRUAR 2014. GODINE

Kopija broj: 1

S A D R Ž A J

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA.....	3
BILANS USPJEHA	5
BILANS STANJA	6
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU	7
BILANS TOKOVA GOTOVINE	8
1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU.....	9
2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	9
3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	11
4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE	19
5. PRIHODI OD PREMIJA I PROVIZIJA OSIGURANJA.....	20
6. RASHODI ZA DUGOROČNA REZERVISANJA I FUNKCIONALNE DOPRINOSE	21
7. NAKNADE ŠTETA, UG. IZNOSA I PREMIJA SAOSIGURANJA I REOSIGURANJA .	21
8. TROŠKOVI MATERIJALA, ENERGIJE, USLUGA I NEMATERIJALNI TROŠKOVI ...	21
9. TROŠKOVI BRUTO ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI.....	22
10. FINANSIJSKI PRIHODI	22
11. ZARADA PO AKCIJI.....	22
12. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA.....	23
13. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	23
14. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PREMIJE, UČEŠĆA U NAKNADI ŠTETA.....	25
15. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	25
16. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA.....	25
17. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	25
18. OSNOVNI KAPITAL	26
19. DUGOROČNA REZERVISANJA	26
20. OBAVEZE ZA PREMIJU I SPECIFIČNE OBAVEZE	26
21. DRUGE OBAVEZE IZ POSLOVANJA	26
22. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA.....	27
23. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA.....	27
24. UPRAVLJANJE RIZICIMA OSIGURANJA.....	28
25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA.....	28
26. UPRAVLJANJE RIZIKOM KAPITALA.....	29
27. MIŠLJENJE OVLAŠĆENOG AKTUARA.....	30
28. EKSTERNA KONTROLA.....	30
29. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA.....	30
30. INFORMACIJE O SEGMENTIMA.....	30

PRILOZI (DOPUNSKI IZVJEŠTAJI) BROJ 1-14

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Grawe Osiguranja a.d. Banja Luka

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Grawe osiguranja a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Društvo") koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2013. godine i bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje, kao i za takve interne kontrole za koje rukovodstvo utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usled pronevjere ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih principa i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija podrazumijeva primjenu postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Izabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih uslijed pronevjere ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja, u cilju kreiranja adekvatnih revizijskih postupaka u datim okolnostima, ali ne za potrebe izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da obezbjede osnov za izražavanje našeg mišljenja.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (NASTAVAK)

Akcionarima Grawe osiguranja a.d. Banja Luka (nastavak)

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijsko stanje Društva na dan 31. decembra 2013. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje.

Banja Luka, 28. februar 2014. godine

CONFIDA – REVIZIJA BANJA LUKA d.o.o.

Slavica Praštalo
Ovlašćeni revizor

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31 DECEMBAR 2013. GODINE**

**BILANS USPJEHA
ZA PERIOD 01.01. - 31.12.2013. GODINE**

Bilansne pozicije	Napomene	2013. u KM	2012. u KM
POSLOVNI PRIHODI			
Prihodi od premije i provizije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	5	11.538.588	10.416.628
Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja i reosiguranja neživotnih osiguranja		15.800	16.044
Prihodi po osnovu učešća saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja		597	1.243
Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja		-	209
Drugi poslovni prihodi		139	82
		11.555.124	10.434.206
POSLOVNI RASHODI			
Funkcionalni rashodi			
Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	6	(7.803.279)	(6.215.457)
Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i osiguranja	7	(3.034.873)	(2.733.275)
Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja		(6.806)	(8.753)
		(10.844.958)	(8.957.485)
Troškovi sprovođenja osiguranja			
Troškovi amortizacije i rezervisanja		(44.051)	(23.739)
Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi	8	(2.534.943)	(2.467.225)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	9	(348.911)	(301.209)
		(2.927.905)	(2.792.173)
Ukupno poslovni rashodi		(13.772.863)	(11.749.658)
POSLOVNI GUBITAK			
		(2.217.739)	(1.315.452)
Finansijski prihodi	10	3.120.740	2.864.441
Finansijski rashodi		(60.612)	(91.051)
Ostali prihodi		30.596	4.200
Ostali rashodi		(9.387)	(605)
UKUPAN NETO DOBITAK PERIODA		863.598	1.461.533
ZARADA PO AKCIJI	11	142,27	240,78

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31 DECEMBAR 2013. GODINE**

**BILANS STANJA
NA DAN 31.12.2013. GODINE**

Bilansne pozicije	Napomene	31.12.2013. u KM	31.12.2012. u KM
Stalna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	12	200.412	450.289
Dugoročni finansijski plasmani	13	45.035.960	39.990.253
		<u>45.236.372</u>	<u>40.440.542</u>
Tekuća imovina			
Dati avansi		45.417	27.341
Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	14	306.504	359.737
Druga potraživanja		203.136	411.914
Kratkoročni finansijski plasmani	15	3.682.023	1.000.000
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	16	6.523.304	2.851.985
Aktivna vremenska razgraničenja	17	912.307	831.827
		<u>11.672.691</u>	<u>5.482.804</u>
UKUPNA AKTIVA		<u>56.909.063</u>	<u>45.923.346</u>
Kapital			
Osnovni kapital	18	6.070.000	6.070.000
Rezerve iz dobitka		473.938	400.862
Nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		872.817	290.772
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		(80.289)	(98.642)
Neraspoređeni dobitak		3.664.855	3.579.125
		<u>11.001.321</u>	<u>10.242.117</u>
Dugoročna rezervisanja	19	<u>39.571.600</u>	<u>30.002.138</u>
Kratkoročne obaveze			
Obaveze za premiju i specifične obaveze	20	272.437	170.223
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada		0	18.447
Druge obaveze iz poslovanja	21	603.022	563.087
Obaveze za poreze, doprinose i druge kratkoročne obaveze		22.204	20.313
Obaveza za porez iz rezultata		0	0
Pasivna vremenska razgraničenja	22	5.438.479	4.907.021
		<u>6.336.142</u>	<u>5.679.091</u>
UKUPNA PASIVA		<u>56.909.063</u>	<u>45.923.346</u>

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31 DECEMBAR 2013. GODINE**

**IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
ZA PERIOD 01.01.2013. - 31.12.2013. GODINE**

	<i>Osnovni kapital</i>	<i>Revaloriz. rezerve</i>	<i>Ostale rezerve</i>	<i>Neraspoređeni dobitak</i>	<i>Ukupno U KM</i>
Stanje na dan 1.1.2012. godine	6.070.000	285.856	350.670	2.653.383	9.359.909
Efekti revalorizacije dugoročnih finansijskih plasmana	-	(93.726)	-	-	(93.726)
Neto dobitak tekuće godine	-	-	-	1.461.533	1.461.533
Raspodjela dobiti	-	-	50.192	(535.792)	(485.600)
Stanje na dan 31.12.2012. godine	6.070.000	192.130	400.862	3.579.124	10.242.116
Efekti revalorizacije dugoročnih finansijskih plasmana	-	600.398	-	-	600.398
Neto dobitak tekuće godine	-	-	-	863.599	863.599
Raspodjela dobiti	-	-	73,076	(777.868)	(704.792)
Stanje na dan 31.12.2013. godine	6.070.000	792.528	473.938	3.664.855	11.001.321

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31 DECEMBAR 2013. GODINE

BILANS TOKOVA GOTOVINE
ZA PERIOD 01.01.2013. - 31.12.2013. GODINE

	2013. u KM	2012. u KM
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od premije osiguranja, saosiguranja i primljenih avansi	11.454.503	10.267.014
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	1.879.787	922.922
Odlivi po osnovu naknade šteta iz osiguranja i udjela u štetama iz saosiguranja i dati avansi	(2.194.437)	(2.167.932)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarad i ostalih ličnih rashoda	(308.490)	(251.492)
Odlivi po osnovu troškova sprovođenja osiguranja	(2.712.168)	(2.695.370)
Odlivi po osnovu poreza na dobit	(18.998)	(113.853)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(84.213)	(40.053)
	(5.318.306)	(5.268.700)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	8.015.984	5.921.236
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi po osnovu prodaje akcija i udjela	1.349	-
Prilivi po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i investicionih nekretnina	250.000	4.200
Prilivi po osnovu kamata	1.836.331	1.565.013
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	3.671	2.909
Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	4.980.280	3.428.284
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i investicionih nekretnina	(29.897)	(196.275)
Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	(10.681.607)	(13.314.547)
	(3.639.873)	(8.510.416)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(3.639.873)	(8.510.416)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Odlivi po osnovu isplaćenih dividendi	(704.792)	(485.600)
	(704.792)	(485.600)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(704.792)	(485.600)
NETO PRILIV/(ODLIV) GOTOVINE	3.671.319	(3.074.780)
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	2.851.985	5.926.765
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	6.523.304	2.851.985

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31 DECEMBAR 2013. GODINE

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Akcionarsko društvo za osiguranje GRAWE Banja Luka (u daljem tekstu Društvo) registrovano je u Osnovnom sudu u Banjoj Luci 15. oktobra 2001. godine pod brojem uložka 4-2-00, a na osnovu Rješenja Ministarstva finansija Republike Srpske o izdavanju dozvole za obavljanje poslova osiguranja života broj 04-2740 od 06. jula 2001. godine. Rješenjem istog Ministarstva br. 04-4455/08 od 10. juna 2003. godine, Društvo je dobilo dozvolu za obavljanje poslova ostalih osiguranja.

Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci dana 30. oktobra 2007. godine upisano je u sudski registar usklađivanje Društva sa odredbama Zakona o društvima za osiguranje („Službeni glasnik RS“, broj 17/05), a u skladu sa rješenjem Agencije za osiguranje Republike Srpske br. 05-128-1/07 i br. 05-128-2/07 od 06. avgusta 2007. godine kojim je Društvo dobilo dozvolu za obavljanje poslova:

- životnih osiguranja iz člana 49. stav 2. tačka d) Zakona o društvima za osiguranje
- neživotnih osiguranja iz člana 49. stav 2. tačka b) istog zakona.

Sjedište Društva je u Banjoj Luci , ul. I Krajiškog korpusa br. 39.

Matični broj Društva je: 1949039, a JIB je 4400887090001.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja

Društvo sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (Sl. Glasnik RS br. 67/05, 64/06, 36/09, 52/11) i propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje.

Na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji, pravna lica i preduzetnici u Republici Srpskoj su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procjenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objelodanjivanje finansijskih izvještaja vrše u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom, koja podrazumeva Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izvještaja („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), odnosno Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja („MSFI“), kao i tumačenja koja su sastavni dio standarda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31 DECEMBAR 2013. GODINE

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (NASTAVAK)

Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja (nastavak)

Međutim, do datuma sastavljanja finansijskih izvještaja za 2013. godinu u Republici Srpskoj nisu prevedene niti objavljene sve važeće promjene u standardima i tumačenjima.

Shodno tome, prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, Društvo nije u potpunosti primjenilo MRS, MSFI i tumačenja koja su na snazi za godinu koja se završava 31. decembra 2013. godine. Imajući u vidu materijalno značajne efekte koje odstupanja računovodstvenih propisa Republike Srpske od MSFI i MRS mogu da imaju na realnost i objektivnost finansijskih izvještaja Društva, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu smatrati finansijskim izvještajima sastavljenim u saglasnosti sa MSFI i MRS.

Prezentacija finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Društva su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za društva za osiguranje („Službeni glasnik RS“, broj 90/09), Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca izvještaja o promjenama na kapitalu („Službeni glasnik RS“, broj 84/09), kao i Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za društva za osiguranje („Službeni glasnik RS“, broj 97/09).

Računovodstveni metod

Finansijski izvještaji su sastavljeni po osnovu procjenjivanja istorijske vrijednosti osim finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju koji se procjenjuju po fer vrijednosti. Ostala finansijska imovina i obaveze iskazani su po amortizovanoj vrijednosti, umanjenoj za odgovarajuće ispravke vrijednosti.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31 DECEMBAR 2013. GODINE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

(a) Prihodi od premije osiguranja

Prihodi se iskazuju po fakturiranoj premiji. Iskazuju se na dan dospjeća premije, a u zavisnosti od načina plaćanja i glavnog dospjeća premije umanjuju se za prenosnu premiju. Otpisi potraživanja za premiju osiguranja, usljed raskida ili kapitalizacije Ugovora o osiguranju su evidentirani na rashodima. Visina premije utvrđena je tarifom premije prema vrstama osiguranja.

Premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalnu premiju čine tehnička premija i režijski dodatak. Režijski dodatak se koristi za pokriće troškova sprovođenja osiguranja. Maksimalnu stopu režijskog dodatka utvrđuje organ određen statutom Društva. Društvo ne izdvaja sredstva preventive, budući da Pravilnikom o maksimalnim stopama režijskog dodatka i Pravilnikom o preventivi nije propisano da će se iz bruto premije izdvajati sredstva za preventivu.

Prihodi se prilikom sačinjavanja finansijskih izvještaja koriguju za prenijetu prenosnu premiju (povećanje) i umanjuju za prenosnu premiju za tekuću godinu. Obračun prenosne premije vršen je pojedinačno po polisi. Obračun je izvršen primjenom metode „pro rata temporis“, sa tačnim vremenskim razgraničenjem, srazmjerno trajanju osiguranja, za pokriće budućih obaveza Društva. Prenosna premija osiguranja života je uključena u matematičku rezervu životnih osiguranja.

(b) Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose

Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose predstavljaju rezervisanja za matematičku rezervu i rezervu za učešće u dobiti osiguranja života.

(c) Rashodi naknada šteta i ugovorenih iznosa osiguranja

Rashodi naknada šteta i ugovorenih iznosa osiguranja predstavljaju rashode za isplatu šteta i ugovorenih iznosa koji se utvrđuju na osnovu ugovora, akata poslovne politike, odnosno opštih akata društva. Ovi rashodi uključuju i troškove nastale angažovanjem vještaka za procjenu šteta životnih i neživotnih osiguranja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31 DECEMBAR 2013. GODINE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(d) Rashodi po osnovu premije reosiguranja

Rashodi po osnovu premije reosiguranja predstavljaju rashode reosiguranja rizika kod Bosna RE sa kojim je društvo sklopilo ugovore o reosiguranju.

Prihodi po osnovu provizija reosiguranja predstavljaju provizije koje Društvo naplaćuje od Bosna RE kod koga reosigurava svoj portfelj.

(e) Matematičke rezerve

Obračun matematičke rezerve osiguranja života izvršen je primjenom aktuarskih načela i principa osiguranja života i to primjenom:

- Bruto (Cilmerove) prospektivne metode za sva aktivna osiguranja života.
- Neto prospektivne metode za sva redukovana (kapitalizovana) osiguranja života i svih osiguranja kod kojih je prestala obaveza plaćanja premije osiguranja života.

Pripadajuća dobit osiguranja života predstavlja iznose na koje osiguranici imaju pravo po osnovu učešća u dobiti iz ugovora o osiguranju života.

(f) Rezervisane štete

Rezervisane štete obrazuju se u visini procijenjenog iznosa obaveza za nastale prijavljene a neriješene štete, kao i za nastale neprijavljene štete u tekućem obračunskom periodu.

(g) Troškovi sprovođenja osiguranja

Troškovi sprovođenja osiguranja predstavljaju rashode za obavljanje djelatnosti osiguranja. Podijeljeni su na troškove pribave i troškove uprave. Troškovi pribave uključuju sve direktne troškove koji nastaju kod zaključivanja ugovora o osiguranju, kao što su troškovi osoblja zaposlenog u prodaji, troškovi provizija. Troškovi uprave predstavljaju troškove sprovođenja osiguranja koji nisu direktno povezani sa zaključenjem ugovora o osiguranju.

Društvo ne vrši razgraničenja troškova sprovođenja osiguranja, tako da oni u cijelosti padaju na teret tekuće godine.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31 DECEMBAR 2013. GODINE**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(h) Preračunavanje strane valute

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u KM po zvaničnom kursu utvrđenom za taj dan.

Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

Zvanični kursevi za EUR, primjenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u KM su bili slijedeći:

<i>Valuta</i>	31.12.2013.	31.12.2012.
EUR	1,95583	1,95583

(i) Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti, odnosno po cijeni koštanja za sredstva izrađena u sopstvenoj režiji. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema vrednuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za kumuliranu ispravku vrijednosti po osnovu amortizacije i za eventualne kumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31 DECEMBAR 2013. GODINE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(i) Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se izračunava primjenom proporcionalne metode u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava, uz primjenu slijedećih stopa:

<i>Naziv</i>	<i>stope</i>
Nekretnine	1,30%
Kancelarijski namještaj	11,00%
Kancelarijske mašine	14,29%
Kompjuterska oprema	20,00%
Ostala oprema	20,00%
Softver	20,00%
Službena vozila	14,29%

Obračun amortizacije počinje od narednog mjeseca u odnosu na mjesec u kojem je sredstvo stavljeno u upotrebu. Amortizacione stope se preispituju svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali namjeravani vijek njihovog korišćenja.

Sredstvo se isknjižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa sredstva (kao razlika između neto prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti) priznaju se u bilansu uspjeha odgovarajućeg perioda.

(j) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan svakog bilansa stanja, Društvo preispituje knjigovodstvenu vrijednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknativa vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca za rizike specifične za to sredstvo.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31 DECEMBAR 2013. GODINE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(j) Umanjenje vrijednosti imovine (nastavak)

Ako je procjenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrijednosti, onda se knjigovodstvena vrijednost tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju dio gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promjena na kapitalu.

(k) Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Društvo klasifikuje finansijska sredstva u neku od slijedećih kategorija: sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospjeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva stečena. Rukovodstvo Društva utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze. Društvo klasifikuje finansijske obaveze u dvije kategorije: obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale finansijske obaveze.

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodjele prihoda i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31 DECEMBAR 2013. GODINE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novac u blagajni, sredstva na tekućim i deviznim računima kao i kratkoročni depoziti do tri meseca koje je moguće lako konvertovati u gotovinu i koji su predmet beznačajnog rizika od promjene vrijednosti.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti (zajmovi) i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamate, umanjenoj za umanjene vrijednosti po osnovu obezvređenja. Prihod od kamate se priznaje primjenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivativna sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana kao finansijska sredstva naznačena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospjeća i krediti (zajmovi) i potraživanja.

Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju priznaju se po njihovoj fer vrijednosti. Dobici ili gubici nastali po osnovu promjene fer vrijednosti priznaju se u okviru promjena na kapitalu, na računima nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu hartija od vrijednosti. Umanjenja za gubitke po osnovu obezvrijeđenja vrijednosti se priznaju direktno u bilansu uspjeha. U slučaju prodaje finansijskog sredstva raspoloživog za prodaju ili trajnog umanjenja vrijednosti, kumulativni dobitak ili gubitak, prethodno priznat u okviru kapitala, prenosi se na prihode i rashode perioda.

Fer vrijednost finansijskih sredstava se u načelu utvrđuje prema tržišnoj vrijednosti ostvarenoj na Banjalučkoj berzi na dan bilansa stanja. Za sredstva za koja ne postoji aktivno tržište, fer vrijednost se utvrđuje korišćenjem tehnika procjene. Tehnike procjene obuhvataju korišćenje posljednjih nezavisnih tržišnih transakcija između obavještenih, voljnih strana, ako su dostupne, poređenje sa aktuelnom fer vrijednošću drugog instrumenta koji je u značajnoj mjeri isti i analizu diskontovanog toka gotovine. Sredstva za koja ne postoji aktivno tržište i za koja nije moguće realno utvrditi fer vrijednost vrednuju se po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za eventualne kumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31 DECEMBAR 2013. GODINE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

Umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja Društvo procjenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrijednosti imovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha). Obezvrijeđenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procijenjeni budući novčani tokovi sredstava izmjenjeni.

Obezvrijeđenje (ispravka vrijednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospjelih potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospjeća za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Promjene na računu ispravke vrijednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspjeha. Naplata otpisanih potraživanja knjiži se u bilansu uspjeha kao ostali prihod.

Obezvrijeđenje akcija, klasifikovanih kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, koje se ne kotiraju na Banjalučkoj berzi vrši se u slučaju značajnog ili dugotrajnog pada fer vrijednosti posmatrane akcije ispod njene knjigovodstvene vrijednosti. Prethodno priznati rashodi obezvrijeđenja po ovom osnovu se ne ukidaju kroz bilans uspjeha. Svako naknadno povećanje fer vrijednosti se priznaje direktno u okviru kapitala.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, inicijalno se priznaju po fer vrijednosti primljenih sredstava, umanjenoj za troškove transakcije.

Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamate. Trošak po osnovu kamata se priznaje u bilansu uspjeha obračunskog perioda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31 DECEMBAR 2013. GODINE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(l) Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srpske. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primjenom poreske stope od 10% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Društva. Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspjeha koji se koriguje za razlike koje su definisane propisima o oporezivanju Republike Srpske.

Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korišćene u izračunavanju oporezivog dobitka. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike, dok se odložena poreska sredstva priznaju u mjeri u kojoj je vjerovatno da će oporezivi dobiti biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

(m) Primanja zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose. Društvo nije uključeno u druge oblike penzijskih planova i nema nikakvih obaveza po ovim osnovama.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31 DECEMBAR 2013. GODINE**

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva da vrši procjene i koristi pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procjenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtijevaju vršenje procjene i korišćenje pretpostavki predstavljena su u daljem tekstu:

(a) Korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo procjenjuje preostali korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procjena korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procjena razlikuje od prethodnih procjena, promijene u poslovnim knjigama Društva se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promijene računovodstvenih procena i greške“. Ove procjene mogu da imaju materijalno značajan efekat na knjigovodstvenu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

(b) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Društvo vrši pregled knjigovodstvene vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine i procjenjuje da li postoje indikacije za umanjeње vrijednosti nekog sredstva. Prilikom procjenjivanja umanjeња vrijednosti, sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodjeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promjene u dodjeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrijednost odnosno imovine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31 DECEMBAR 2013. GODINE

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (NASTAVAK)**(c) Ispravka vrijednosti potraživanja**

Društvo obračunava obezvrjeđenje sumnjivih i spornih potraživanja u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu procijenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društva za osiguranje („Službeni glasnik RS“, broj 10/09), kao i na osnovu procjene rukovodstva Društva zasnovane na istorijskom iskustvu. Rukovodstvo vjeruje da nije potrebna dodatna ispravka vrijednosti potraživanja, izuzev one već prikazane u finansijskim izvještajima.

(d) Matematičke rezerve

Društvo vrši obračun matematičkih rezervi osiguranja života primjenom aktuarskih načela i principa osiguranja života i to primjenom:

- Bruto (Cilmerove) prospektivne metode za sva aktivna osiguranja života.
- Neto prospektivne metode za sva redukovana (kapitalizovana) osiguranja života i sva osiguranja kod kojih je prestala obaveza plaćanja premije osiguranja života.

Pripadajuća dobit osiguranja života predstavlja iznose na koje osiguranici imaju pravo po osnovu učešća u dobiti iz ugovora o osiguranju života.

5. PRIHODI OD PREMIJA I PROVIZIJA OSIGURANJA, SAOSIGURANJA, REOSIGURANJA I RETROCESIJA ŽIVOTNIH OSIGURANJA

Prihodi od premija i provizija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	2013. u KM	2012. u KM
Prihodi od premije životnih osiguranja	11.349.842	10.178.858
Prihodi po osnovu učešća saosiguranja i reosiguranja u naknadi šteta život. osig.	167.399	203.858
Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja život. osiguranja, reosiguranja i retrocesija	11.955	32.194
Ostali prihodi po osnovu životnog osiguranja	9.392	9.718
Ukupno:	11.538.588	10.416.628

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31 DECEMBAR 2013. GODINE

6. RASHODI ZA DUGOROČNA REZERVISANJA I FUNKCIONALNE DOPRINOSE

Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	2013. u KM	2012. u KM
Čista matematička rezerva	6.810.903	5.316.205
Učešće u dobiti	935.031	669.314
Rezervisani udio u dobiti	57.345	229.938
Ukupno:	7.803.279	6.215.457

7. NAKNADE ŠTETA, UGOVORENIH IZNOSA I PREMIJA SAOSIGURANJA I REOSIGURANJA

Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja	2013. u KM	2012. u KM
Naknade šteta, ugovorenih iznosa i udjela u štetama životnih osiguranja	2.364.799	2.196.227
Rashodi po osnovu premija i provizija saosiguranja, reosiguranja, i retrocesija živ. osig.	565.747	517.273
Rezervisivanja za štete, udjele u štetama i ostala rezervisanja po osnovu životnih osiguranja	104.327	19.775
Ukupno:	3.034.873	2.733.275

8. TROŠKOVI MATERIJALA, ENERGIJE, USLUGA I NEMATERIJALNI TROŠKOVI

Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi	2013. u KM	2012. u KM
Troškovi materijala, goriva i energije	69.618	48.658
Troškovi provizija	1.642.653	1.667.575
Troškovi proizvodnih usluga, reklame i propagande	323.392	257.130
Nematerijalni troškovi	325.972	333.525
Troškovi poreza i doprinosa	173.308	160.337
Ukupno:	2.534.943	2.467.225

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31 DECEMBAR 2013. GODINE

9. TROŠKOVI BRUTO ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	2013. u KM	2012. u KM
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	283.568	248.509
Ostali lični rashodi i naknade	65.343	52.700
Ukupno:	348.911	301.209

10. FINANSIJSKI PRIHODI

Finansijski prihodi	2013. u KM	2012. u KM
Prihodi od kamata	2.462.551	2.087.440
Amortizacija obveznica	551.345	541.612
Prihodi od ulaganja u obveznice	104.069	232.241
Prihodi od dividendi	2.775	2.689
Ostali finansijski rashodi	-	459
Ukupno:	3.120.740	2.864.441

11. ZARADA PO AKCIJI

Zarada po akciji	31.12.2013. u KM	31.12.2012. u KM
Dobitak obračunskog perioda	863.598	1.461.533
Prosječan ponderisani broj akcija	6.070	6.070
Zarada po akciji:	142,27	240,78

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31 DECEMBAR 2013. GODINE**

12. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	<i>Nekretnine</i>	<i>Oprema</i>	<i>Ukupno</i>
	U KM		
NABAVNA VRIJEDNOST			
Stanje na dan 31.12.2012.	274.701	282.254	556.955
Nabavka	-	29.897	29.897
Otuđenja i rashodovanja	(274.701)	(58.373)	(333.074)
Stanje na dan 31.12.2013.	-	253.778	253.778
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI			
Stanje na dan 31.12.2012.	36.040	70.625	106.665
Amortizacija	2.976	33.757	36.733
Otuđenja i rashodovanja	(39.016)	(51.016)	(90.032)
Stanje na dan 31.12.2013.	-	53.366	53.366
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2012. godine	238.661	211.629	450.290
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2013. godine	-	200.412	200.412

13. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Dugoročni finansijski plasmani	31.12.2013. u KM	31.12.2012. u KM
Dugoročni finansijski plasmani u zemlji	28.753.810	25.763.775
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	16.282.150	14.226.478
Ukupno dugoročni finansijski plasmani:	45.035.960	39.990.253

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31 DECEMBAR 2013. GODINE**

13. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (NASTAVAK)

Dugoročni finansijski plasmani u zemlji su dati u narednoj tabeli:

Dugoročni finansijski plasmani u zemlji	31.12.2013. u KM	31.12.2012. u KM
<i>Dugoročni krediti</i>		
RB Nekretnine d.o.o. Banja Luka	135.646	196.691
GFG Finanz d.o.o. Banja Luka	912.487	795.106
Grawe Nekretnine d.o.o. Banja Luka	5.279.149	5.202.508
	6.327.282	6.194.305
<i>Dugoročni depoziti</i>		
Nova banka a.d. Banja Luka	3.895.304	3.529.554
ProCredit Bank d.d. Sarajevo	1.400.000	1.000.000
Raiffeisen Bank d.d. Sarajevo	3.000.000	3.000.000
NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka	2.800.000	800.000
Hypo Alpe Adria Bank a.d. Banja Luka	500.000	2.305.541
Sberbank a.d. Banja Luka	5.093.062	3.696.213
UniCredit Banka a.d. Banja Luka	1.000.000	1.500.000
Sparkasse Bank d.d. Sarajevo	2.738.162	2.738.162
Komercijalna banka a.d. Banja Luka	2.000.000	1.000.000
	22.426.528	19.569.470
Ukupno dugoročni finansijski plasmani u zemlji:	28.753.810	25.763.775

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su data u narednoj tabeli:

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	31.12.2013. u KM	31.12.2012. u KM
Akcije	29.682	29.348
Obveznice stare devizne štednje	4.890.229	3.592.144
Obveznice ratne štete	4.766.286	2.563.860
Obveznice opština i gradova u RS	6.595.953	8.041.126
Ukupno fin. sredstva raspoloživa za prodaju:	16.282.150	14.226.478

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31 DECEMBAR 2013. GODINE**

14. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PREMIJE, UČEŠĆA U NAKNADI ŠTETA I OSTALI KUPCI

Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	31.12.2013. u KM	31.12.2012. u KM
Potraživanja po osnovu premije:		
- životnih osiguranja	305.545	358.739
- neživotnih osiguranja	959	998
Ukupno:	306.504	359.737

15. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Kratkoročni finansijski plasmani iskazani na dan 31. decembra 2013. godine u iznosu od 3.682.023 KM (2012. godine – 1.000.000 KM) odnosi se na dio dugoročnih deponovanja i ulaganja koji dopijeva za naplatu u periodu do godinu dana.

16. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

Gotovinski ekvivalenti i gotovina	31.12.2013. u KM	31.12.2012. u KM
Žiro računi	6.522.205	2.851.459
Blagajna	960	424
Devizni računi	139	102
Ukupno gotovinski ekvivalenti i gotovina:	6.523.304	2.851.985

17. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Aktivna vremenska razgraničenja	31.12.2013. u KM	31.12.2012. u KM
Prenosna premija – reosiguranje	230.602	211.858
Rezervisanje za štete - reosiguranje	106.468	66.101
Razgraničene kamate	573.511	551.090
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	1.726	2.778
Ukupno aktivna vremenska razgraničenja:	912.307	831.827

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31 DECEMBAR 2013. GODINE**

18. OSNOVNI KAPITAL

Osnovni kapital iskazan na dan 31. decembra 2013. godine u iznosu od 6.070.000 KM sastoji se od 6.070 običnih (redovnih) akcija nominalne vrijednosti od 1.000 KM po akciji.

Jedini akcionar Društva je Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria.

19. DUGOROČNA REZERVISANJA

Dugoročna rezervisanja	31.12.2013. u KM	31.12.2012. u KM
Matematička rezerva životnih osiguranja	35.805.566	27.370.779
Rezervisanja za učešće u dobitku	3.737.300	2.607.115
Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	28.734	24.244
Ukupno dugoročna rezervisanja:	39.571.600	30.002.138

20. OBAVEZE ZA PREMIJU I SPECIFIČNE OBAVEZE

Obaveze za premiju i specifične obaveze	31.12.2013. u KM	31.12.2012. u KM
Obaveze prema reosiguravaču	107.184	76.149
Obaveze za proviziju - agencije i honorarci	165.253	94.074
Ukupno obaveze za premiju i specifične obaveze:	272.437	170.223

21. DRUGE OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Druge obaveze iz poslovanja	31.12.2013. u KM	31.12.2012. u KM
Primljeni avansi	594.452	548.865
Obaveze prema dobavljačima		
- povezana pravna lica	6.756	10.951
- ostala pravna lica	1.814	2.301
Ostale obaveze iz poslovanja	-	970
Ukupno druge obaveze iz poslovanja:	603.022	563.087

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31 DECEMBAR 2013. GODINE

22. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Pasivna vremenska razgraničenja	31.12.2013. u KM	31.12.2012. u KM
Prenosne premije životnih osiguranja	3.857.424	3.541.880
Prenosne premije neživotnih osiguranja	5.004	5.488
Rezervisane štete životnih osiguranja	369.587	225.112
Rezervisane štete neživotnih osiguranj	3.006	2.256
Druga pasivna vremenska razgraničenja	1.203.458	1.132.285
Ukupno pasivna vremenska razgraničenja:	5.438.479	4.907.021

23. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

U okviru svojih redovnih poslovnih aktivnosti Društvo obavlja transakcije sa povezanim licima. U toku 2013. i 2012. godine obavljene su slijedeće transakcije sa povezanim pravnim licima:

Bilans uspjeha	2013. u KM	2012. u KM
Rashodi:		
Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria	106.713	109.419
Grawe nekretnine d.o.o. Banja Luka	111.880	9.323
Ukupno rashodi:	218.593	118.742

Potraživanja i obaveze prema povezanim licima su date kako slijedi:

Bilans stanja	2013. u KM	2012. u KM
Dugoročni finansijski plasmani:		
Grawe nekretnine d.o.o. Banja Luka	5.279.149	5.202.508
Obaveze:		
Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria	6.756	10.952
Neto potraživanja:	5.272.393	5.191.556

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31 DECEMBAR 2013. GODINE

24. UPRAVLJANJE RIZICIMA OSIGURANJA

Društvo zaključuje aktivne ugovore o osiguranju kojima se rizik od osiguranja prenosi sa klijenta na Društvo, kao i pasivne ugovore o reosiguranju kojima se rizik osiguranja prenosi sa Društva na reosiguravatelje.

Po svojoj prirodi svaki pojedinačan rizik osiguranja je slučajan i nepredvidiv. Kod pružanja jedne ili više vrsta osiguranja, osnovni rizik proizilazi iz činjenice da ukupna šteta i naknada šteta plaćena po ugovoru pređu iznos premije ili preuzetih obaveza po pojedinom riziku, zbog učestalosti ili veličine šteta.

Upravljanje rizikom osiguranja ima za cilj da omogući Društvu ostvaranje dobiti na način da se ne ugroze osnovni interesi osiguranika, korisnika osiguranja i drugih poverilaca, kao ni stabilnost poslovanja.

Društvo neprekidno prati sopstvenu izloženost riziku osiguranja, što obuhvata prepoznavanje, procjenjivanje i mjerenje rizika, te na osnovu toga donošenje odgovarajućih odluka i preduzimanje konkretnih aktivnosti.

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima, kao što su kreditni rizik i rizik likvidnosti. Upravljanje finansijskim rizicima je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih efekata na finansijske performanse Društva u uslovima nepredvidivosti kretanja na finansijskim tržištima.

Društvo ne koristi finansijske instrumente zaštite od efekata finansijskih rizika na poslovanje obzirom da takvi instrumenti nisu u široj upotrebi, niti postoji organizovano tržište ovih instrumenata u Republici Srpskoj.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31 DECEMBAR 2013. GODINE

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(a) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi moglo dovesti do finansijskog gubitka Društva. Kreditni rizik obuhvata dugoročne finansijske plasmane, kratkoročne finansijske plasmane i potraživanja.

Na osnovu javno dostupnih finansijskih informacija i internih istorijskih podataka o saradnji, Društvo vrši određivanje boniteta za pojedinačnog poslovnog partnera. Na osnovu procjenjenog boniteta utvrđuje se iznos maksimalne kreditne izloženosti za pojedinačnog poslovnog partnera, u skladu sa poslovnom politikom usvojenom od strane rukovodstva Društva.

Društvo nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika, obzirom da se njegova potraživanja i plasmani odnose na veći broj međusobno nepovezanih kupaca.

(b) Rizik likvidnosti

Rukovodstvo Društva upravlja rizikom likvidnosti na način koji mu obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava svoje obaveze. Rizikom likvidnosti se upravlja održavanjem odgovarajućih novčanih rezervi, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa dospeća finansijskih sredstava i obaveza.

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM KAPITALA

Upravljanje rizikom kapitala služi rukovodstvu Društva da očuva mogućnost poslovanja po principu stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući prinose vlasnicima i drugim interesnim stranama putem optimizacije odnosa duga i kapitala.

Društvo analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto zaduženosti i ukupnog kapitala. Neto zaduženost se obračunava tako što se ukupne finansijske obaveze, kratkoročne i dugoročne, umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupan kapital predstavlja zbir svih kategorija kapitala prikazanih u bilansu stanja i neto zaduženosti.

Obzirom da Društvo nema obaveza po kreditima, Društvo ne analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31 DECEMBAR 2013. GODINE

27. MIŠLJENJE OVLAŠĆENOG AKTUARA

U skladu sa Zakonom o društvima za osiguranje, ovlašćeni aktuar je u svom izveštaju izrazio pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i godišnjem izvještaju o poslovanju Društva za 2013. godinu.

28. EKSTERNA KONTROLA

Poslovanje Društva je u 2013. godini bilo predmet redovne kontrole Agencije za osiguranje. Kontrolom je obuhvaćen period od 01. januara 2011. do 31. decembra 2012. godine.

Nakon izvršene kontrole ovlašćena lica su 07. oktobra 2013. godine sačinila Zapisnik o izvršenoj kontroli br. 04-405-1-3/13 u kome nisu identifikovane materijalno značajne nepravilnosti.

29. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Društvo je izvršilo usaglašavanje svojih potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2013. i 2012. godine. U postupku usaglašavanja sa poslovnim partnerima, nisu utvrđena neusaglašena potraživanja i obaveze.

30. INFORMACIJE O SEGMENTIMA

Segmenti poslovanja predstavljaju komponente Društva koje ostvaruju prihode i rashode, čije poslovne rezultate redovno pregleda rukovodstvo Društva i za koje postoje raspoložive zasebne finansijske informacije.

Rukovodstvo Društva je organizovalo poslovanje sa stanovišta svojih usluga. U tom kontekstu, postoje dva segmenta poslovanja. Shodno tome, na dan 31. decembra 2013. godine Društvo je imalo 2 segmenta o kojima se izvještava: životno osiguranje i neživotno osiguranje.

Računovodstvene politike primjenjene prilikom sastavljanja finansijskih informacija o segmentima o kojima se izvještava su identične računovodstvenim politikama Društva objelodanjenim u napomeni 3 uz finansijske izvještaje.

Informacije o segmentima o kojima se izvještava su date u nastavku teksta. Iznosi za prethodnu godinu su reklasifikovani u skladu sa MSFI 8 „Segmenti poslovanja“.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31 DECEMBAR 2013. GODINE**

30. INFORMACIJE O SEGMENTIMA (NASTAVAK)

Prihodi i rezultati segmenata

2013.	Život	Neživot	Ukupno u KM
POSLOVNI PRIHODI			
Prihodi od premije i provizije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	11.538.588	-	11.538.588
Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja reosiguranja neživotnih osiguranja	-	15.800	15.800
Prihodi po osnovu učešća saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja	-	597	597
Drugi poslovni prihodi	-	139	139
	11.538.588	16.536	11.555.124
POSLOVNI RASHODI			
Funkcionalni rashodi			
Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	(7.803.279)	-	(7.803.279)
Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i osiguranja	(3.034.873)	-	(3.034.873)
Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja	-	(6.806)	(6.806)
	(10.838.152)	(6.806)	(10.844.958)
Troškovi sprovođenja osiguranja			
Troškovi amortizacije i rezervisanja	(44.051)	-	(44.051)
Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi	(2.532.199)	(2.744)	(2.534.943)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(348.912)	-	(348.912)
	(2.925.162)	(2.744)	(2.927.906)
Ukupno poslovni rashodi	(13.763.314)	(9.550)	(13.772.864)
POSLOVNI DOBITAK/(GUBITAK)	(2.224.726)	6.986	(2.217.740)
Finansijski prihodi	2.914.846	205.894	3.120.740
Finansijski rashodi	(60.612)	-	(60.612)
Ostali prihodi	30.597	-	30.597
Ostali rashodi	(9.387)	-	(9.387)
UKUPAN NETO DOBITAK PERIODA	650.718	212.880	863.598

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31 DECEMBAR 2013. GODINE**

30. INFORMACIJE O SEGMENTIMA (NASTAVAK)

Prihodi i rezultati segmenata (nastavak)

2012.	Život	Neživot	Ukupno u KM
POSLOVNI PRIHODI			
Prihodi od premije i provizije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	10.416.628	-	10.416.628
Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja reosiguranja neživotnih osiguranja	-	16.044	16.044
Prihodi po osnovu učešća saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja	-	1.243	1.243
Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja	-	209	209
Drugi poslovni prihodi	-	82	82
	10.416.628	17.578	10.434.206
POSLOVNI RASHODI			
Funkcionalni rashodi			
Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	(6.215.457)	-	(6.215.457)
Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i osiguranja	(2.733.275)	-	(2.733.275)
Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja	-	(8.753)	(8.753)
	(8.948.732)	(8.753)	(8.957.485)
Troškovi sprovođenja osiguranja			
Troškovi amortizacije i rezervisanja	(23.739)	-	(23.739)
Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi	(2.464.059)	(3.166)	(2.467.225)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(301.209)	-	(301.209)
	(2.789.007)	(3.166)	(2.792.173)
Ukupno poslovni rashodi	(11.737.739)	(11.919)	(11.749.658)
POSLOVNI DOBITAK/(GUBITAK)	(1.321.111)	5.659	(1.315.452)
Finansijski prihodi	2.662.463	201.978	2.864.441
Finansijski rashodi	(91.051)	-	(91.051)
Ostali prihodi	4.200	-	4.200
Ostali rashodi	(605)	-	(605)
UKUPAN NETO DOBITAK PERIODA	1.253.896	207.637	1.461.533

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31 DECEMBAR 2013. GODINE**

30. INFORMACIJE O SEGMENTIMA (NASTAVAK)

Sredstva i obaveze segmenata

2013.	Život	Neživot	Ukupno u KM
Stalna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	200.412	-	200.412
Dugoročni finansijski plasmani	42.889.074	2.146.886	45.035.960
	<u>43.089.486</u>	<u>2.146.886</u>	<u>45.236.372</u>
Tekuća imovina			
Dati avansi	45.417	-	45.417
Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	305.545	959	306.504
Druga potraživanja	203.136	-	203.136
Kratkoročni finansijski plasmani	2.414.775	1.267.248	3.682.023
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	6.523.199	105	6.523.304
Aktivna vremenska razgraničenja	835.412	76.895	912.307
	<u>10.327.484</u>	<u>1.345.207</u>	<u>11.672.691</u>
UKUPNA AKTIVA	<u>53.416.970</u>	<u>3.492.093</u>	<u>56.909.063</u>
Kapital			
Osnovni kapital	3.000.000	3.070.000	6.070.000
Rezerve iz dobitka	314.316	159.622	473.938
Revalorizacione rezerve	789.653	2.874	792.527
Neraspoređeni dobitak	3.415.555	249.300	3.664.855
	<u>7.519.524</u>	<u>3.481.796</u>	<u>11.001.320</u>
Dugoročna rezervisanja	<u>39.571.600</u>	-	<u>39.571.600</u>
Kratkoročne obaveze			
Obaveze za premiju i specifične obaveze	271.681	756	272.437
Druge obaveze iz poslovanja	601.491	1.531	603.022
Obaveze za poreze, doprinose i druge kratkoročne obaveze	22.204	-	22.204
Obaveza za porez iz rezultata		-	0
Pasivna vremenska razgraničenja	5.430.470	8.010	5.438.480
	<u>6.325.846</u>	<u>10.297</u>	<u>6.336.143</u>
UKUPNA PASIVA	<u>53.416.970</u>	<u>3.492.093</u>	<u>56.909.063</u>

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31 DECEMBAR 2013. GODINE**

30. INFORMACIJE O SEGMENTIMA (NASTAVAK)

Sredstva i obaveze segmenata (nastavak)

2012.	Životno	Neživotno	31.12.2012. u KM
Stalna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	450.289	-	450.289
Dugoročni finansijski plasmani	36.738.872	3.251.381	39.990.253
	<u>37.189.161</u>	<u>3.251.381</u>	<u>40.440.542</u>
Tekuća imovina			
Dati avansi	27.341	-	27.341
Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	358.739	998	359.737
Druga potraživanja	411.808	106	411.914
Kratkoročni finansijski plasmani	1.000.000	-	1.000.000
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	2.649.673	202.312	2.851.985
Aktivna vremenska razgraničenja	702.877	128.950	831.827
	<u>5.150.438</u>	<u>332.336</u>	<u>5.482.804</u>
UKUPNA AKTIVA	<u>42.339.559</u>	<u>3.583.747</u>	<u>45.923.346</u>
Kapital			
Osnovni kapital	3.000.000	3.070.000	6.070.000
Rezerve iz dobitka	251.622	149.240	400.862
Revalorizacione rezerve	190.746	1.384	192.130
Neraspoređeni dobitak	3.225.323	353.802	3.579.125
	<u>6.667.691</u>	<u>3.574.426</u>	<u>10.242.117</u>
Dugoročna rezervisanja	30.002.138	-	30.002.138
Kratkoročne obaveze			
Obaveze za premiju i specifične obaveze	170.079	144	170.223
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	18.447	-	18.447
Druge obaveze iz poslovanja	561.654	1.433	563.087
Obaveze za poreze, doprinose i druge kratkoročne obaveze	20.313	-	20.313
Pasivna vremenska razgraničenja	4.899.277	7.744	4.907.021
	<u>5.669.770</u>	<u>9.321</u>	<u>5.679.091</u>
UKUPNA PASIVA	<u>42.339.599</u>	<u>3.583.747</u>	<u>45.923.346</u>

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31 DECEMBAR 2013. GODINE**

30. INFORMACIJE O SEGMENTIMA (NASTAVAK)

Informacije u vezi sa najvećim kupcima

Usljed prirode usluga osiguranja, Društvo nema značajnu koncentraciju velikih osiguranika, jer ima veliki broj međusobno nezavisnih osiguranika sa malim pojedinačnim prometom.

Geografske informacije o prihodima od prodaje

Društvo ostvaruje sve svoje prihode na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Odgovorno lice